

De thermometer is Jos Meesters' beste hulpje

BEDRIJFSPROFIEL

fokker	Jos Meesters
plaats	Zutendaal
ras	Belgisch witblauw
aantal	130 stuks (60-70 kalvingen)
activiteiten	vleesvee, akkerbouw en stro- en hooihandel

Jos Meesters uit Zutendaal is scherp op de bioveiligheid van zijn bedrijf. Verder streeft hij naar een jonge en productieve veestapel. Niets aan het toeval overlaten, dat is samengevat de bedrijfsfilosofie van de Limburgse witblauwveehouder. Hij heeft bijna altijd een thermometer op zak.

TEKST GUY NANTIER

Op het Limburgse vleesveebedrijf van Jos Meesters in Zutendaal, dat een Ibr-statuut I3 bezit en vrij is van bvd, para-tbc en neospora, kom je er niet zomaar in. Alle toegangen tot het erf zijn 24/7 potdicht. Na een telefoontje met de veehouder gaat de deur van de toegangssluis open. 'Sorry, maar bioveiligheid draag ik heel hoog in het vaandel', zegt de veehouder ernstig. 'Iedereen moet hierlangs om bedrijfslaarzen en een bedrijfsoverall aan te trekken. De veehandelaar, de dierenarts... Iedereen zonder uitzondering. Anders kom je er niet in.'

DGZ Bioveiligheid Award

Jos Meesters (42) is een van de genomineerden voor de Bioveiligheid Award 2017 van Dierengezondheidszorg Vlaanderen. Dat de veehouder erg scherp is op de bioveiligheid op zijn bedrijf, blijkt uit het verdere relaas. 'Buiten de dierenarts raakt er niemand aan mijn dieren. Als een veehandelaar een dier van de andere kant wil zien, dan kan dat gerust. Maar dan ga ik het hok in en niet hij.'

Zo heeft de veehouder zichzelf nog andere standaardregels opgelegd om ziekte-insleep te voorkomen. Hij neemt geen deel aan keuringen en stelt zijn bedrijf niet open voor veehoudersbijeenkomsten van deze of gene firma. Ook deelname aan de open dagen ter gelegenheid van de Dag van de Landbouw is niet aan de orde. Verder wordt de beestenkar nooit uitgeleend. De dekstieren die hij inkoopt, gaan stevast twee maanden in quarantaine. In de zomermaanden juni, juli en augustus zijn er geen kalvingen om de stallen uitgebreid te kunnen reinigen en met een schuimlans te ontsmetten – hierbij om en om werkend met Virocid tegen bacteriën, schimmels en virussen en met pure ammoniak tegen mycoplasma. En de twee honden op het bedrijf? 'Die gaan de stal zeker niet in. Ze zijn goed afgericht.'

Niet zonder slag of stoot

Oorspronkelijk lag het hart van de vleesveehouder in Mopertingen, op het ouderlijk bedrijf. Het bedrijf bezat melkvee, varkens en 70 stuks vleesvee. 'Maar het melkvee zei me niets. Ik zag liever koeien met dikke konten dan kapstokken.' Bij de overname in 2004 had Jos Meesters dan ook een uitbreidingsplan voor het vleesvee. Maar dat plan werd doorkruist door een gewestplanwijziging: landbouwgebied werd omgezet in woonuitbreidingsgebied.

Omdat het verouderde bedrijf van zijn oom en grootouders in Zutendaal wel vrij lag, zag hij zijn kans schoon om daar een modern vleesveebedrijf neer te zetten voor

195 gve, 340 m³ mestopslag, opslag voor stookolie en stalling voor de voertuigen. 'Maar hoewel ik een positief preadvies van de provincie had, is dat niet zonder slag of stoot verlopen', vertelt Jos. 'De buurtbewoners waren ongerust over de mogelijke verkeers- en geurhinder door de komst van een modern rundveebedrijf.'

Na drie jaar procederen kwam eindelijk toch het licht op groen en kon in 2009 gestart worden met de bouwwerkzaamheden.

Hoeft het benadrukt dat Jos bij zijn dagelijkse activiteiten rekening houdt met de burens? 'In de mate van het mogelijke. Oogstwerkzaamheden zijn altijd wel bijzonder. Dan moet je al eens 's nachts rijden om tijdig de oogst binnen te krijgen.'

Een jonge veestapel is productiever

De huidige veestapel van de Limburgse veehouder telt 130 stuks vee voor jaarlijks 60 à 70 kalvingen. Jos Meesters: 'Tot vorig jaar mestte ik de stieren en de reformekoeien zelf af. Maar daar ben ik mee gestopt vanwege het te lage financieel rendement. En omdat mijn dieren het ganse jaar door in een vrij behoorlijke conditie verkeren, vang ik een goede verkoopprijs als ik ze in werkpak verkoop.'

Meesters streeft naar een jonge, productieve veestapel die een eerste maal afkalft op 24 maanden. Op een maximale leeftijd van vijf jaar of na drie kalvingen gaan de dieren stevast weg. 'Een jonge veestapel is beter voor

Bedrijfslaarzen en bedrijfskleding zijn verplicht voor bezoekers

een hoge groei, voor de vruchtbaarheid en de kwaliteit van het vlees. Dieren ouder dan vijf jaar zijn uitgegroeid en leveren taaier vlees.'

Op alle vaarzen gebruikt de vleesveehouder vrouwelijk gesekst sperma. In het inseminatievat zit momenteel sperma van Bambin en Kubitus. Meesters beperkt zich bewust tot twee à drie afgeteste ki-stieren. 'Dat geeft mij de genetische ruimte om bij de gekalfde dieren met dekstieren te werken. Het vangen van tochtige koeien op de weide voor kunstmatige inseminatie is niet zo simpel.' De veehouder besteedt per dag driemaal twintig minuten aan bronstdetectie. 'Ik doe daarbij geen ander werk: het is een vorm van zelfdiscipline, maar het loont wel.' Vaarzen worden maximaal tweemaal bevrucht met gesekst sperma. De betere vaarzen krijgen nog een extra kans, maar wel met conventioneel sperma. 'Maar dan is het ook voor hen over en uit. Het is de portemonnee die telt.'

Gekalfde dieren krijgen stevast een dekstier als partner. Momenteel maken een jonge zoon van Nelson des Peupliers en een oudere zoon van Imperial de l'Ecluse de dienst uit. Zo realiseert de Limburger een tussenkalftijd van minder dan 365 dagen.

Lege koeien kosten geld

'Maar veel meer factoren dan de dekstier spelen een rol bij het behalen van een goede tussenkalftijd', nuanceert Meesters. 'Het uitvoeren van de keizersnede op het juiste moment is er zo een. Een keizersnede moet uitgevoerd worden voor de weeën er zijn, ongeveer bij een ontsluiting van twee à drie vingers. Een baarmoeder naait dan beter toe en herstelt gemakkelijker.'

En verder worden de dieren op het bedrijf tien dagen na afkalven dagelijks op temperatuur gecontroleerd om mogelijke ontstekingen te ontdekken. En om helemaal niets aan het toeval over te laten, worden ze ook nog eens opgevoeld door de dierenarts voor controle op onder andere de aanwezigheid van vergroeiingen en aanhechtingen. 'Aan temperaturen heb je geen werk. Ik heb bijna altijd een thermometer op zak. Of het nu een kalf is of een koe, bij de minste verdenking neem ik de lichaamstemperatuur. Het andere werk moet maar wachten. Het is een kwestie van zelfdiscipline.'

Vanaf 28 dagen na de keizersnede worden de dieren om de zes weken door de dierenarts gescand. 'Gemiddeld zijn dat twee scans per dracht. Dat kost wel wat geld, maar ik wil kort op de bal spelen. Lege koeien kosten mij meer geld.' Of de veeartskosten op die manier niet hoog oplopen? Jos Meesters: 'Mijn boekhouder zegt dat de veeartskosten op het bedrijf bovengemiddeld zijn. So what? Het weegt niet op tegen de kosten die je anders maakt.'

Verder is de veehouder kien op de mineralenstatus van zijn drachtige dieren: koper, zink, jodium en kobalt tegen schurft en selenium voor de vruchtbaarheid. 'In korrelvorm gegeven', benadrukt hij. 'Niet via likemmers. In korrelvorm weet je zeker dat alle dieren hun portie binnenkrijgen. Smaak en goesting verschillen van dier tot dier is mijn ervaring. Niet alle dieren houden van likemmers.'

Niet dood van te weinig, wel van te veel

Drie weken voor de koeien uitgerekend zijn, komen ze op stal en krijgen ze een eiwitrijk jongveerantsoen, 3 kg jongveebrok à 27 procent ruw eiwit en mineralen. 'Het kalf vergt immers heel wat van de koe in de laatste maand. En ook de biestmelkgift moet ondersteund worden. Twaalf uur voor het afkalven worden de dieren wel nuchter gehouden. Het is zoals voor een operatie bij de mens. Ook wij moeten nuchter zijn.' Nadat de baarmoeder genaaid is, wordt er een injectie oxytocine toegediend om het laten schieten van de melk te bevorderen en het uitdrijven van de nageboorte te stimuleren. Om de hoge melkgift na het hard voeren af te remmen, zet Meesters de dieren na afkalving gedurende vier à vijf dagen viermaal per dag op een dieet van een handvol hooi en water naar believen.

En de kalveren? Voor een goede start van de kalveren wordt gemiddeld 3 liter biest gegeven, zodat ze gemiddeld 250 tot 300 mg immunoglobuline (IgG) binnenkrijgen. Nadien krijgen de kalveren ten minste gedurende 24 uur niets meer tot ze de veehouder 'roepen' omdat ze honger hebben. 'Als kalveren vitaal geboren worden, kunnen ze die 24 uur wel aan', zegt Jos Meesters tot slot. 'Weet je, ze gaan niet dood van te weinig, maar wel van te veel.' |

Een jonge veestapel is beter voor een hoge groei, de vruchtbaarheid en de kwaliteit van het vlees

